

**UCHWAŁA NR XXXIII/249/2021
RADY GMINY KOŁACZKOWO**

z dnia 29 listopada 2021 r.

**w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kołaczkowo na 2022 rok**

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i ust. 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119) , art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050) oraz art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t. j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1372) Rada Gminy Kołaczkowo uchwala, co następuje:

§ 1. Rada Gminy Kołaczkowo uchwala Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kołaczkowo na 2022 rok w brzmieniu stanowiącym załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Kołaczkowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący Rady Gminy
Kołaczkowo

Danuta Grabowska

I. WSTĘP

Używanie alkoholu i narkotyków powoduje duże szkody zdrowotne i społeczne. Koniecznym staje się więc podejmowanie działań zmierzających do ograniczania popytu i podaży tych środków, a także działań mających na celu redukcję szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z używania substancji psychoaktywnych. Szczególnie istotne jest, aby działania takie podejmowane były już na poziomie lokalnym.

Nadużywanie alkoholu powoduje nie tylko szkody zdrowotne, ale również społeczne, takie jak: naruszenie zasad bezpieczeństwa publicznego, przestępczość, wypadki samochodowe, przemoc w rodzinie, ubóstwo i bezrobocie. Problemy związane z alkoholem powodują także wysokie koszty ekonomiczne ponoszone przez państwo.

Realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorządy gmin art. 7 ustawy o samorządzie gminnym (tj. Dz. U. 2021r., poz. 1372), a zadania własne gminy wynikają bezpośrednio z art. 41 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz.U. z 2021r. poz. 1119).

Zadania w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi wykonywane są poprzez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, w szczególności:

- tworzenie warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymania się od spożywania alkoholu,
- działalność wychowawczą i informacyjną,
- ograniczanie dostępności alkoholu;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych od alkoholu,
- zapobieganie negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i ich usuwanie,
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.

Zadania własne gminy w obszarze profilaktyki i terapii narkomanii, określone są w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050).

Zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii wykonywane są przez odpowiednie kształtowanie polityki społecznej, gospodarczej, oświatowo-wychowawczej i zdrowotnej, w szczególności przez:

- działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i zapobiegawczą;
- leczenie, rehabilitację i reintegrację osób uzależnionych;
- ograniczanie szkód zdrowotnych i społecznych;
- nadzór nad substancjami, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- zwalczanie niedozwolonego obrotu, wytwarzania, przetwarzania, przerobu i posiadania substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii;
- nadzór nad uprawami roślin zawierających substancje, których używanie może prowadzić do narkomanii.

Źródłem finansowania zadań zawartych w Gminnym Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze, zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 roku poz. 119) oraz wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym, zgodnie z art. 9² ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 roku poz. 119).

II. ORGANIZACJA PROGRAMU

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii w Gminie Kołaczkowo, zwany dalej Programem, określa strategię w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i zdrowotnych, wynikających z używania alkoholu i narkotyków.

Budowanie spójnej strategii przeciwdziałania problemom uzależnień w Gminie Kołaczkowo, opiera się na systemowym i konsekwentnym wdrażaniu programów profilaktycznych i terapeutycznych we współpracy z różnymi środowiskami prowadzącymi działania w tym zakresie.

Działania te odzwierciedla niniejszy Program, który w sposób kompleksowy podejmuje problemy dotyczące uzależnień od napojów alkoholowych i środków psychoaktywnych, w tym nowych substancji tzw. „dopalaczy” oraz przemocy związanej z uzależnieniem.

III. PODSTAWY PRAWNE

Podstawy prawne opracowania programu to:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 1119),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 2050),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 1249),
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 1876 ze zm.),
5. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2021-2025,
6. Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2022,
7. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Kołaczkowo na lata 2018-2024.

IV. DIAGNOZA PROBLEMU UZALEŻNIEŃ W GMINIE KOŁACZKOWO

Dane dotyczące diagnozy problemów uzależnień w Gminie Kołaczkowo zostały opracowane na podstawie "Diagnozy problemów społecznych na terenie Gminy Kołaczkowo" przeprowadzonej w 2020 roku.

Struktura badanych osób

W badaniu dotyczącym problemów społecznych w Gminie Kołaczkowo wzięło udział 100 dorosłych mieszkańców. Analizując rozkład próby ze względu na płeć zauważa się, iż w badaniu wzięło udział więcej mężczyzn (55,00%) niż kobiet (45,00%). Najlicniejszą część badanej próby stanowiły osoby w wieku 26 – 35 lat, tj. 22,00%. Osoby w wieku 36 – 45 lat tworzyły 21,00% badanej społeczności. 18,00% próby stanowiły osoby w wieku 46 – 55 lat, 14,00% osób to ankietowani w wieku

do 25 lat oraz osoby w wieku 56 – 65 lat. 11,00% osób miało więcej niż 65 lat. Wykształcenie wyższe posiadało 16,00% badanych, zaś wykształceniem średnim lub pomaturalnym legitymowało się 34,00% respondentów. 26,00% ankietowanych posiadało natomiast wykształcenie zawodowe, a 24,00% wykształcenie podstawowe.

Uczniowie szkoły podstawowej to kolejna grupa biorąca udział w badaniu problemów społecznych. Analizując rozkład próby ze względu na płeć dostrzeżono, iż dziewczynki stanowiły 54,35% próby badawczej, zaś chłopcy stanowili 45,65% badanej społeczności. Najliczniejszą grupę respondentów stanowili uczniowie klas IV (41,30%) oraz uczniowie VI klas, tj. 26,09%. Uczniowie klasy VII stanowili 16,30% próby badawczej, 8,70% uczniów uczęszczało do klasy V, a 7,61% próby stanowili uczniowie klas VIII.

Ostatnią grupą biorącą udział w diagnozie problemów społecznych w Gminie Kołaczkowo byli sprzedawcy napojów alkoholowych. Ich wiedza jest niezwykle cenna ze względu na fakt, iż na co dzień są oni baczniymi obserwatorami rzeczywistości społecznej, w związku z tym są w stanie określić skalę występujących problemów związanych z uzależnieniami od substancji psychoaktywnych. W badaniu zdecydowaną większość stanowiły kobiety – 10 osób. W ankietowaniu wzięło udział również 2 mężczyzn.

Cel badania

Celem badania było przedstawienie wybranych problemów społecznych dotyczących Gminy Kołaczkowo w odniesieniu do opinii: dorosłych mieszkańców, dzieci i młodzieży szkolnej oraz osób pracujących w punktach sprzedaży napojów alkoholowych.

Cel ten został osiągnięty w toku weryfikacji zebranego materiału badawczego, będącego podstawą do opracowania wniosków i rekomendacji, które posłużyły do tworzenia niniejszego Programu oraz mogą współtworzyć w przyszłości różnego rodzaju programy pomocowe, zmierzające do poprawy sytuacji na terenie gminy, w tym jakości życia jej mieszkańców.

Przeprowadzona diagnoza oraz analiza danych umożliwiła:

- Rozpoznanie sytuacji dorosłych mieszkańców gminy, ich opinii i postaw względem wybranych problemów społecznych.
- Zapoznanie się z problemami uczniów w zakresie postaw i doświadczeń związanych z zagrożeniem alkoholem, narkotykami, papierosami oraz przemocą rówieśniczą lub domową, a także oceny poczucia bezpieczeństwa wśród wybranych osób.
- Poznanie doświadczeń sprzedawców napojów alkoholowych związanych z wykonywanym przez nich zawodem, w szczególności sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim lub nietrzeźwym.

Rekomendacje działań profilaktycznych.

Działania profilaktyczne skierowane do mieszkańców gminy oraz instytucji, których celem jest profilaktyka, powstały na podstawie wniosków z badania diagnozującego problemy społeczne na terenie Gminy Kołaczkowo:

- 1) Ze względu na skuteczność realizowanych obecnie działań profilaktycznych zaleca się kontynuowanie prowadzonych działań profilaktycznych i edukacyjnych na terenie gminy, które obejmują wszystkie grupy mieszkańców.

- 2) Wsparcie kadry pracującej w instytucjach pomocowych, szczególnie w zakresie rozwijania ich kompetencji i umiejętności w zakresie nowoczesnych form pomocy pracy z rodzinami borykającymi się z problemem przemocy, uzależnieniem od alkoholu lub narkotyków.
- 3) Kontynuowanie współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami działającymi w obszarze uzależnień oraz angażowanie tych podmiotów w prowadzone kampanie społeczne i działalności edukacyjne na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom.

Ze względu na występowanie problemu alkoholowego wśród uczniów, rekomenduje się:

- 1) Jak wskazują dane diagnozy, wśród uczniów nie obserwuje się wysokiej skali problemów społecznych (2,17% uczniów przyznało, iż spożywało kiedykolwiek alkohol, 2,38% uczniów paliło kiedykolwiek papierosy, a żaden z uczniów nie zażywał nigdy narkotyków). Kontynuowanie realizacji działań profilaktycznych będzie przeciwdziałać wzrostowi odsetka uczniów sięgających po używki. Zaleca się zwiększenie intensywności realizowanych działań profilaktycznych skierowanych do uczniów.
- 2) Warunkiem skuteczności profilaktyki dzieci i młodzieży jest koordynowanie działań obejmujących wszystkie obszary funkcjonowania społeczeństwa. Oznacza to, że działania profilaktyczne powinny być skierowane na najważniejsze modyfikowalne czynniki ryzyka (sprzedaż alkoholu, zapewnienie opieki nieletnim, zmniejszenie przyzwolenia społecznego na spożywanie alkoholu przez nieletnich) i czynniki chroniące (edukacja, budowanie umiejętności psychologiczno-społecznych), dotyczące zarówno w samych uczniach, ale również całej społeczności lokalnej.
- 3) Do spożywania alkoholu przyznało się 2,17% uczniów. Natomiast również 2,17% uważa, że ich rówieśnicy sięgają po wyroby alkoholowe. Zaleca się kontynuowanie realizowanych działań profilaktycznych ze względu na fakt, iż przynoszą one oczekiwane rezultaty.
- 4) Celem zwiększenia zainteresowania wśród uczniów zagadnieniami związanymi z profilaktyką, zaleca się połączenie kilku form strategii profilaktycznych, między innymi:
 - a) Edukacyjnej - poprzez realizację określonych zajęć profilaktycznych (np. otwartych zajęć warsztatowych, projekcji filmów ukazujących problem, spotkań ze specjalistami, np. z psychologiem, terapeutą ds. alkoholowych, pedagogiem szkolnym).
 - b) Interwencyjnej - w indywidualnych przypadkach, głównie we współpracy z instytucjami wspomagającymi pracę szkoły,
 - c) Informacyjnej na terenie szkoły - gazetki, materiały informacyjne. Obserwuje się, bezpośrednio zaangażowanie uczniów w opracowanie materiałów profilaktycznych, np. w formie konkursu, zwiększa ich zainteresowanie treściami profilaktycznymi. W związku z tym można zorganizować np. konkurs plastyczny na stworzenie plakatu promującego abstynencję, czy też szkolny konkurs wiedzy o uzależnieniach.
- 5) Warsztaty lub szkolenia z ekspertami oraz pogadanki z wychowawcą. Badania pokazały, iż są to najbardziej lubiane przez uczniów formy profilaktyki. Istotne jest, aby działania profilaktyczne kierować do wszystkich uczniów, a także do nauczycieli i rodziców. Ich głównym celem jest nauczenie uczniów postawy asertywnej oraz wskazanie interesujących możliwości spędzania czasu wolnego w grupie.
- 6) Zgodnie z założeniami różnych strategii, gdy uczniowie będą mieli alternatywne możliwości spędzania czasu wolnego, rzadziej będą sięgać po używki. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, iż badania[#] pokazują, że dzieci i młodzież zaangażowane w działania sportowe, rzadziej sięgają

po używki. Zaleca się, aby zwiększyć działania informacyjne, aby każdy mieszkaniec miał świadomość, jakie działania, projekty oraz zajęcia realizuje i proponuje gmina.

- 7) Opracowanie działań profilaktycznych prowadzonych w szkołach z uwzględnieniem istotnej roli telewizji i Internetu w kształtowaniu postaw i opinii względem substancji odurzających. Naturalnym środowiskiem młodych ludzi w czasach współczesnych jest Internet, na co wskazuje fakt, iż 39,13% ankietowanych uczniów czerpie wiedzę właśnie z tego źródła informacji (natomiast od rodziny wiedzę czerpie 23,91% uczniów). Dlatego warto spróbować dotrzeć do najmłodszych grup właśnie w ten sposób.
- 8) Zintensyfikować działania ukierunkowane na wzmocnienie systemu wartości dzieci i młodzieży, w szczególności wartości zdrowia, a także kształtowanie wśród dzieci i młodzieży przekonań normatywnych i umiejętności psychospołecznych. Zgodnie z założeniami strategii edukacyjnej, u uczniów należy wzmocnić umiejętności psychologiczne oraz społeczne, ponieważ sama wiedza nie chroni ich przed podejmowaniem zachowań ryzykownych.
- 9) Zaleca się przeprowadzenie szkoleń dla rodziców, które powinny być nakierunkowane na wczesne diagnozowanie niepokojących sygnałów, w tym wytyczne do obserwowania i rozmów diagnozujących problem alkoholowy, a także w praktyczny sposób zapoznanie rodziców z alkotestami i testami antynarkotykowymi. Dodatkowo zaleca się zwrócenie uwagi rodziców na problem przyzwolenia społecznego na zakup alkoholu przez nieletnich. Powinny wskazać rzetelne źródła wsparcia i informacji w zasięgu ręki oraz uniwersalne i skuteczne zasady współpracy ze szkołą.
- 10) Wiedzę na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych uczniowie czerpią również od nauczycieli (wskazało na nich 34,78% uczniów). Z tego względu istotne jest, aby nauczyciele potrafili właściwie przekazywać tę wiedzę uczniom. Zaleca się szkolenia z najważniejszych umiejętności wychowawczych dla nauczycieli. Tematyka zajęć powinna być nakierunkowana na obszar konfliktów międzypokoleniowych i komunikację, a także budowanie autorytetu opiekuna lub sposobu na jego odzyskanie. Istotne jest także, aby podczas szkoleń zwrócić uwagę nauczycieli na problem przyzwolenia społecznego na zakup alkoholu przez nieletnich.
- 11) Kontynuowanie kontroli punktów sprzedaży alkoholu przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w celu eliminacji miejsc, gdzie osoby niepełnoletnie mogą dokonać zakupu tego rodzaju napojów. Aktualnie prowadzone działania przynoszą skutek – jedynie 2,17% uczniów uważa, że zdobycie alkoholu na terenie gminy jest możliwe, co tyczy się również pozostałych substancji takich jak narkotyki, dopalacze oraz papierosy.

Z badań wynika, iż młodzież zdobywa alkohol za pośrednictwem starszych kolegów, którzy dokonują za nich zakupu napojów alkoholowych, kupują go sobie samodzielnie lub proszą o pomoc obcych ludzi znajdujących się w pobliżu sklepu. Nacisk powinien być również na każdorazowe sprawdzanie dowodu osobistego młodych klientów w razie próby zakupu alkoholu lub papierosów, ponieważ jak wykazały informacje uzyskane od sprzedawców, nie jest to normą - 3 na 12 sprzedawców robi to za każdym razem, gdy nie ma pewności, czy klient jest osobą pełnoletnią, a dwóch sprzedawców nigdy nie sprawdza dowodu klienta. Ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi zna dobrze siedmiu sprzedawców. Żaden z ankietowanych nie przyznał, iż zna ją bardzo dobrze. Z tego względu zaleca się szkolenie dla sprzedawców, podczas których zostanie omówiona ustawa i zostaną zinterpretowane przepisy m. in.:

- 1) Art. 14-16 (kiedy i w jakich sytuacjach nie wolno podawać / sprzedawać alkoholu)

- 2) Art. 18 (w jakich okolicznościach i z jakich powodów może zostać cofnięte zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych)
- 3) Art. 43-45 (omówienie konsekwencji prawnych wynikających z łamania obowiązków wynikających z korzystania z zezwoleń).

Nie wszyscy ankietowani sprzedawcy brali udział w szkoleniu dotyczącym odpowiedzialnej sprzedaży alkoholu (6 osób przyznało, że nigdy nie brało udziału w takim szkoleniu). Zaleca się przeprowadzenie szkoleń dla sprzedawców w punktach sprzedaży alkoholu, dzięki czemu osoba prowadząca szkolenie będzie mogła dostosować przekazywane treści do specyfiki danego miejsca oraz wskazać rozwiązania problemów, z którymi zmagają się dani sprzedawcy. Szkolenia w punktach sprzedaży okazują się bardziej skuteczne niż szkolenia stacjonarne.

Ze względu na występowanie problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu, rekomenduje się:

- 1) Policja powinna prowadzić szeroko zakrojone akcje prewencyjne związane z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu. Badanie dorosłych mieszkańców wykazało, że mieszkańcy byli świadkami prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu (40,00% osób było świadkiem takiej sytuacji), a dodatkowo 17,07% ankietowanych mieszkańców przynajmniej raz prowadziła pojazd będąc pod wpływem alkoholu (1,22% osób robi to często, a 7,41% ankietowanych było zatrzymanych za prowadzenie pojazdu pod wpływem alkoholu). Dane te są ostrzeżeniem, ponieważ wiążą się nie tylko z łamaniem prawa, ale również stanowią bezpośrednie niebezpieczeństwo dla kierowców oraz społeczności lokalnej.
- 2) Częstsze monitorowanie przez policję miejsc publicznych na terenie gminy, ze szczególnym wyczuleniem na obecność osób nietrzeźwych i niepełnoletnich spożywających alkohol.
- 3) Ze względu na występowanie problemu prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu zaleca się zorganizowanie kampanii informacyjnej dla mieszkańców w celu uświadomienia konsekwencji związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu poprzez różnego rodzaju akcje ulotkowe, plakatowe oraz gry miejskie, konkursy.

Profilaktyka uzależnień od nikotyny i substancji psychoaktywnych:

- 1) Dwóch sprzedawców przyznało, że sprzedawało papierosy osobom nieletnim. Jednak należy zauważyć, iż sprzedawcy często nie przyznają się do czynów, które są niezgodne z prawem. Rekomenduje się opracowanie lokalnej kampanii na rzecz zwiększenia odpowiedzialności sprzedawców i uwrażliwienia ich na szkodliwość sprzedaży papierosów osobom niepełnoletnim.
- 2) Podkreślanie aspektów ekonomicznych związanych z paleniem papierosów. W walce z problemem nikotynowym na terenie gminy oprócz szkodliwości dla zdrowia, powinien zostać również użyty argument, iż kupowanie papierosów wiąże się z poważnym nadszarpnięciem domowego budżetu.
- 3) Przeprowadzenie kampanii społecznej mającej na celu zwiększenie świadomości rodziców oraz uczniów dotyczącej szkodliwości nikotyny.
- 4) Kontynuowanie i zintensyfikowanie działań edukacyjnych w oparciu o strategię informacyjną, mającą na celu uświadomienie uczniom szkodliwości palenia papierosów.
- 5) 35,87% uczniów nie czerpie wiedzy na temat substancji psychoaktywnych. Z tego względu zaleca się zorganizowanie zajęć profilaktycznych w celu uświadomienia i uzupełnienia wiedzy

jak narkotyki i dopalacze negatywnie wpływają na organizm człowieka - dla dzieci i młodzieży szkolnej.

- 6) Warsztaty dla dzieci i młodzieży szkolnej - aby dać dobry start w dorosłe życie, wolne od używek, potrzebne jest nakierowanie młodej osoby, aby w świadomy sposób ominęła niebezpieczeństwa, które proponuje jej codzienność. Jak wynika z odpowiedzi uczniów, często sięgają oni po używki w grupie rówieśniczej, poddając się jej presji. Punktem wyjścia do osiągnięcia tego celu powinno być uświadomienie do czego może doprowadzić stosowanie legalnych substancji psychoaktywnych, które torują drogę dopalaczom i narkotykom. Jak konstruktywnie radzić sobie z codziennymi problemami i wpływem otoczenia, jak odmawiać, gdzie szukać rzetelnej wiedzy i pomocy ? - odpowiedź na te pytania powinny dać właśnie te zajęcia.
- 7) Podejmowanie działań skierowanych wobec rodziców i nauczycieli, w celu wzmacniania ich autorytetu wychowawczego. Ważnym jest, by stali się oni wiarygodnym źródłem informacji i kształtowali prawidłowe postawy podopiecznych. Jest to szczególnie istotne ze względu na fakt, iż znaczny odsetek ankietowanych wskazał na szkołę, jako miejsce, z którego czerpie wiedzę na temat narkotyków i dopalaczy.
- 8) Promowanie zdrowego stylu życia jako przeciwdziałanie oraz zapobieganie problemom, związanym z sięganiem po narkotyki przez dzieci, młodzież i osoby dorosłe. Dzięki tego typu działaniom, uczniowie oraz dorośli poznają alternatywne modele życia, które pomogą im zerwać z utrwalonym przez nich wzorem postępowania.
- 9) Edukacja publiczna, poruszająca kwestię konsekwencji prawnych, zdrowotnych i społecznych używania narkotyków.

W celu zmniejszenia się skali problemu związanego z przemocą, zaleca się:

- 1) 20,65% uczniów uważa, że w ich szkole występuje przemoc między uczniami. Z tego względu rekomenduje się zorganizowanie zajęć dydaktycznych dotyczących kwestii przemocy w szkole. Dalsza realizacja i intensyfikacja działań, których celem jest zwiększenie bezpieczeństwa uczniów na terenie szkoły oraz w jej pobliżu.
- 2) 11,96% ankietowanych uczniów doświadczyło kiedykolwiek przemocy. Wśród tych uczniów, 36,36% doświadczyło przemocy ze strony kolegów ze szkoły, a 45,45% osób ze strony brata. Dlatego zaleca się warsztaty dla dzieci i młodzieży w ramach przemocy, agresji i konfliktów między uczniami, a także zmotywowanie do nauki szkolnej.
- 3) Pikniki rodzinne/ gry miejskie – tego typu działania profilaktyczne mają na celu wzmocnienie więzi rodzinnych. Piknik, czy też gra terenowa to dobra okazja, aby rodzina mogła spędzić wspólnie czas, a przy okazji uczestniczyć w zajęciach profilaktycznych.
- 4) Zorganizowanie kampanii informacyjnej dla mieszkańców gminy, dotyczącej problemu występowania zjawiska przemocy, do której dochodzi w domu. Ma ona celu nie tylko zwiększenie wiedzy na temat przemocy, ale także uświadomienie mieszkańcom, że mają obowiązek reagować oraz powiadomić odpowiednie służby, w przypadku gdy dowiadują się o sytuacji występowania przemocy domowej w ich otoczeniu.

IV. PODSUMOWANIE DIAGNOZY

Podsumowując przeprowadzone badania i sformułowane na ich podstawie wnioski w Diagnostyce zaleca się kontynuowanie realizowanych działań służących kształtowaniu wiedzy, umiejętności

i kompetencji różnych grup społecznych. Przeprowadzone badania pokazały, iż przynoszą one oczekiwane efekty, o czym świadczy między innymi niski wskaźnik występowania problemów społecznych na terenie Gminy Kołaczkowo.

Celem utrzymania osiągniętych już efektów zaleca się konieczność prowadzenia konsekwentnych i zorganizowanych przedsięwzięć warunkujących dobro lokalnej społeczności, w tym konkretnych grup czy środowisk, np.: dorosłych mieszkańców, uczniów różnych typów szkół, a także przedsiębiorców zajmujących się handlem napojami alkoholowymi czy wyrobami tytoniowymi.

Za realizację skutecznych działań profilaktycznych odpowiedzialne są różne osoby, instytucje i organizacje, dlatego też obligatoryjne jest wielokierunkowe podejście do przeciwdziałania zagrożeniom takim jak np. alkoholizm, przemoc, bezdomność czy wypalenie zawodowe.

Bazując na przeanalizowanym materiale badawczym i wysuniętych wnioskach końcowych proponuje się konkretne rozwiązania, które to mają na celu – w sensie globalnym – dbanie o jakość życia społeczności na terenie Gminy Kołaczkowo.

V. ZADANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE KOŁACZKOWO NA 2022 ROK

Zadanie 1

Prawidłowe kształtowanie cech osobowościowych młodych ludzi oraz ich zdolności interpersonalnych w celu ograniczenia eksperymentów w spożywaniu napojów alkoholowych i innych środków psychoaktywnych.

Cele szczegółowe:

1. zwiększenie skuteczności egzekwowania prawa zakazującego sprzedaży napojów alkoholowych i papierosów osobom małoletnim.
2. poprawa umiejętności wychowawczych i sprawowania kontroli nad dziećmi przez rodziców oraz nauczycieli.
3. poprawa rozwoju interpersonalnych i indywidualnych umiejętności nastolatków.
4. przeprowadzanie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych,
5. przeszkolenie sprzedawców w zakresie wiedzy na temat uzależnień i kontrolowania wieku klientów.
6. dofinansowanie kursów i szkoleń specjalistycznych rozwijających umiejętności prowadzenia zajęć profilaktycznych z dziećmi i młodzieżą ze szczególnym uwzględnieniem programów z listy programów rekomendowanych,
7. prowadzenie działalności zwiększającej kompetencje wychowawcze rodziców,
8. upowszechnianie poprzez szkoły, ośrodek pomocy społecznej, bibliotekę publikacji przeznaczonych dla nauczycieli, specjalistów oraz rodziców.
9. dofinansowanie zadań wynikających ze szkolnych programów profilaktyki,
10. prowadzenie świetlic opiekuńczych,
11. realizowanie profilaktyki uniwersalnej w środowisku lokalnym i w szkołach z terenu Gminy Kołaczkowo,
12. prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych,

13. realizowanie szkolnych programów profilaktyki,
14. prowadzenie zrównoważonych działań profilaktycznych w zakresie aktywności sportowej dzieci młodzieży,
15. zakup materiałów profilaktycznych – prasa, książki, broszury, plakaty oraz innych materiałów informacyjnych, edukacyjnych i promocyjnych oraz zakup artykułów spożywczych i innych niezbędnych do organizacji ww. działań.

Zadanie 2

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy społecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

Cele szczegółowe:

1. tworzenie i finansowanie bieżącej działalności świetlic opiekuńczych,
2. finansowanie prowadzenia zajęć i programów opiekuńczych/ profilaktycznych dla dzieci,
3. dofinansowanie obozów, kolonii i wyjazdów dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym,
4. dofinansowanie szkoleń i kursów specjalistycznych w zakresie pracy z dziećmi z rodzin z problemem alkoholowym oraz w zakresie prowadzenia zajęć opiekuńczo-wychowawczych organizowanych dla pedagogów,
5. organizowanie szkoleń w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla nauczycieli, pracowników socjalnych, członków komisji, radnych, sołtysów i sprzedawców wg potrzeb,
6. organizowanie narad, seminariów w zakresie wdrażania systemu pomocy dziecku i rodzinie z problemem alkoholowym.
7. koordynacja działań dotyczących pomocy osobom uzależnionym i współuzależnionym poprzez współpracę z Policją, Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, szkołami, służbą zdrowia i osobami fizycznymi.

Zadanie 3

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w szczególności dla dzieci i młodzieży.

Cel szczegółowe:

1. Diagnozowanie problemów uzależnień na terenie gminy Kołaczkowo.
2. Organizowanie i finansowanie programów profilaktycznych, lokalnych i udział ogólnopolskich kampaniach:
 - realizacja programów profilaktycznych wybranych przez szkoły,
 - realizacja szkolnych programów profilaktyki i uzależnień oraz przeciwdziałania przemocy.
3. Promocja i organizacja imprez bezalkoholowych oraz promujących zdrowy styl życia poprzez m.in. udział w ogólnopolskich oraz lokalnych kampaniach i akcjach informacyjno-edukacyjnych,
4. Podejmowanie działań o charakterze edukacyjnym przeznaczonych dla rodziców.
5. Wspieranie programów i przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież do grup rówieśniczych.
6. Dofinansowanie szkoleń, kursów specjalistycznych w zakresie pracy profilaktycznej z dziećmi, młodzieżą oraz rozwijanie umiejętności i prowadzenia zajęć profilaktycznych organizowanych dla nauczycieli.

7. Organizowanie profilaktycznych imprez środowiskowych.
8. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych.
9. Prowadzenie badań związanych z diagnozą zachowań problemowych.
10. Prowadzenie działań profilaktycznych wspartych różnymi przedsięwzięciami sportowo-rekreacyjnymi, muzycznymi i edukacyjnymi
11. Zakup materiałów profilaktycznych – prasa, książki, broszury, plakaty i innych materiałów informacyjnych, edukacyjnych, promocyjnych oraz zakup artykułów spożywczych i innych niezbędnych do organizacji ww. zadań.

Zadanie 4

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

Cel szczegółowe:

1. działania Komisji skierowane do osób uzależnionych od alkoholu w celu zdiagnozowania zaistniałego problemu zmotywowania do podjęcia leczenia odwykowego, ograniczenia szkód zdrowotnych i społecznych choroby alkoholowej,
2. wspieranie działalności punktu konsultacyjnego obejmującej w szczególności: nawiązanie życzliwego kontaktu z klientem, informowanie o możliwości podjęcia leczenia w placówce odwykowej, motywowanie do leczenia, udzielanie wsparcia po zakończonym leczeniu, rozpoznanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy domowej i udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach jej powstrzymania, uruchomienie interwencji w przypadku zdiagnozowania przemocy domowej.
3. prowadzenie i finansowanie Gminnego Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego wspierającego osoby uzależnione i współuzależnione.

VI. WSPÓŁPRACA

Na efektywność i fachowość realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii ma wpływ również współpraca z:

1. Instytucjami Centralnymi,
2. Instytucjami Wojewódzkimi:
3. Instytucjami i podmiotami Gminy Kołaczkowo m. in.
- Posterunkiem Policji w Kołaczkanie i Komendą Powiatową Policji we Wrześni
4. Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej,
5. Szkołami Podstawowymi,
6. Służbą Zdrowia,
7. Poradnią Psychologiczno -Pedagogiczną we Wrześni,
8. Gminnym Ośrodkiem Kultury.
9. Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie,
10. Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.
11. Prokuraturą Rejonową we Wrześni, Sądem Rejonowym we Wrześni, Kuratorami zawodowymi i społecznymi oraz innymi instytucjami zajmującymi się profilaktyką zapobiegania narkomanii.
12. Innymi organizacjami pozarządowymi.
13. Mediami.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH:

Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych za wykonywane czynności przysługuje wynagrodzenie za udział w pracach Komisji obliczane w następujący sposób:

1. za udział w posiedzeniu członkom Komisji 9% minimalnego wynagrodzenia za pracę w wysokości podanej w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 14 września 2021r. zwanego dalej minimalnym wynagrodzeniem za pracę (Dz. U. z 2021r. poz. 1690). Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis członka Komisji na liście obecności dołączonej do protokołu posiedzenia,
2. za udział w przeprowadzonych kontrolach przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych każdemu z członków Komisji biorącemu udział w kontroli przysługuje 2,5% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis na protokole z przeprowadzonej przez Komisję kontroli,
3. za udział w przeprowadzonych wizytacjach w zakresie realizacji programów profilaktycznych każdemu z członków Komisji biorącemu udział w wizytacji przysługuje 5% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis na protokole z przeprowadzonej przez Komisję wizytacji,
4. za udział w przeprowadzonych wizjach lokalnych dotyczących opiniowania wniosków o wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych każdemu z członków Komisji biorącemu udział w wizji lokalnej przysługuje 2,5% minimalnego wynagrodzenia za pracę. Podstawę do wypłaty wynagrodzenia stanowi podpis na protokole z przeprowadzonej przez Komisję wizji lokalnej,
5. członkom Komisji przysługują diety oraz zwrot kosztów przejazdów i noclegów z tytułu wyjazdów na szkolenia lub wyjazdów poza teren gminy związanych z zadaniami realizowanymi przez Komisję, odbytych za zgodą Wójta Gminy Kołczkowo.

Uzasadnienie

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2022 rok jest kontynuacją przedsięwzięć w obszarze profilaktyki zainicjowanych na terenie Gminy Kołczkowo, systematycznie i konsekwentnie realizowanych w latach poprzednich. Został on opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zasadami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Kołczkowo, co pozwoli na zajęcie się problematyką alkoholizmu i narkomanii w sposób zorganizowany i kompleksowy. Zadania przedstawione w programie będą realizowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, punkt informacyjno-konsultacyjny, policję oraz organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty.

Realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Kołczkowo na 2022 rok nie rozwiąże wszystkich problemów dotyczących uzależnień, jednakże przyczyni się do tworzenia warunków sprzyjających realizacji potrzeb, których zaspokajanie motywuje do powstrzymywania się od spożycia alkoholu, narkotyków itp., działalności wychowawczej i informacyjnej, ograniczenia dostępności do używek, zapobiegania negatywnym następstwom nadużywania alkoholu i narkotyków oraz ich usuwania.